A°. 1858. N°. 2[illegible]

Opregte *Dingsdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 16 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 13 November.

De benoeming der kiezers door de drie klassen der stemgeregtigde burgers, in welke deze, naar aanleiding van hunnen stand in de maatschappij en hun vermogen, verdeeld zijn, is, te oordeelen naar de bekende denkwijze der verkozenen, alhier ter stede in den zin van het nieuwe ministerie uitgevallen. Uit Stettin wordt hetzelfde gemeld.

PARIJS, 13 November.

In den *Moniteur* wordt heden het verslag medegedeeld van den admiraal *Rigault de Genouilly*, den bevelhebber der fransche strijdkrachten in de chinesche zeeën, betreffende de bemagtiging van de forten en het Schier-eiland van Turanné.

Dat verslag, 't welk grootendeels feiten inhoudt, welke reeds van elders bekend zijn, behelst nog, dat de spaansche strijdkrachten, die aan de expeditie hebben deelgenomen, bestonden uit een met twee stukken gewapend advies-jagt en 450 man infanterie. Den 31sten Augustus is men in de golf van Turanné aangekomen, en reeds den volgenden dag was de overgaaf der forten binnen een tijdsverloop van twee uren van den gouverneur geëischt. Nadat die tijd was verstreken, is het vuur geopend en is dat der Cochin-Chinesche versterkingen binnen een half-uur tot zwijgen gebragt. Onverwijld zijn die sterkten bestormd en ingenomen door de geallieerde troepen. Te gelijker tijd zijn de verdere forten, gelegen aan den mond der rivier, vernield door het vuur van het geschut der schepen. Eerst den 2den September is het laatste dezer fortificatien genomen, waarna de troepen eene sterke stelling hebben ingenomen, ten einde het hoofd te bieden aan een leger van 10,000 man, 't welk, naar men verzekerde, tegen de geallieerden in aantogt was. Op den 17den September, de dagteekening van het rapport, was van die krijgsmagt nog niets bespeurd.

De vice-admiraal *Rigault* had den toestand der forten onderzocht, en bevonden, dat het geschut, waarmede zij waren bezet, in veel betere hoedanigheid was dan dat, waarvan de Chinezen zich bedienen. De geweren, welke de Europeanen in hun bezit hebben gekregen, zijn van belgischen of engelschen oorsprong. Het buskruid is engelsch fabriekaat.

Inmiddels deelen de clericale organen mede, dat de Vorst van Annam, Keizer *Tu-Duc*, op 't oogenblik, dat de geallieerde troepen in de golf van Turanné aan wal kwamen, den bisschop *Melchior* heeft doen onthoofden. In der tijd is medegedeeld, dat de genoemde prelaat, de opvolger van den bisschop *Diaz*, op last van dien Keizer was gevangengenomen. De genoemde bladen vleijen zich, dat thans Hué, de hoofdstad van Annam, zal zijn bezet, en daardoor de rij der kerkvoogden, die in Cochin-China als martelaren voor het geloof zijn gevallen, zal zijn gesloten.

— Eene alhier uit Napels ontvangene telegrafische depeche houdt in, dat de Koning aldaar had geweigerd om deel uittemaken van de italiaansche Confederatie. Dit berigt schijnt nogal bevreemding te wekken, ten minste men maakt de aanmerking, dat het niet bekend is, van welke onderhandelingen hier spraak kan zijn, en of 'er werkelijk in de laatste tijden weder pogingen zijn aangewend om een Italiaansch Verbond tot stand te brengen. Alles wat dienaangaande tot dus ver is vernomen, bepaalt zich tot een berigt uit Florence, inhoudende, dat Oostenrijk onlangs krachtige pogingen heeft aangewend om de italiaansche Regeringen aantesporen tot het volgen der staatkundige rigting van het Kabinet van Weenen. De Hertog van Modena had zich allezins bereid verklaard om de pogingen van Oostenrijk in de hand te werken, en aan diens tusschenkomst zou het zijn toeteschrijven, dat eene alliantie tusschen Napels, Rome, Modena en Oostenrijk zou worden tot stand gebragt. Parma en Toscane zouden zich niet hebben verklaard. De afscheiding van Sardinie zou natuurlijk het doel zijn van deze aaneensluiting. In de gegevene omstandigheden zou de weigering van Napels eene zaak zijn van nogal eenig belang, zoodat men met belangstelling meer omstandige opgaven te gemoet ziet omtrent het feit, waarvan de telegrafische depeche gewaagt.

— Thans is de geheele inhoud bekend van de aanspraak, waarmede Koning *D. Pedro* onlangs de portugesche Kamers heeft geopend. Deze aanspraak heeft hier een diepen indruk gemaakt, omdat daaruit op de meest onmiskenbare wijze blijkt, dat er indedaad een ernstig verschil ontstaan is tusschen de fransche en portugesche gouvernementen. Het is thans eene zekerheid, dat Portugal, bij de teruggaaf van de *Charles-Georges*, zeer bepaald heeft geweigerd het goede regt van Frankrijk te erkennen. Portugal heeft, naar luid van 's Konings aanspraak, toegegeven omdat het niet anders kon handelen. De Koning heeft daarbij gevoegd, dat de bescheiden, betreffende deze „betreurenswaardige" aangelegenheid aan de Wetgeving zullen worden medegedeeld, en dat hij hoopt, dat deze, na daarvan kennis te hebben genomen, de handelwijze der Regering zal goedkeuren en haar zal willen ontheffen van eene verantwoordelijkheid, waarmede zij zich, toegevende aan den drang der omstandigheden, heeft moeten belasten.

In de gegevene omstandigheden is men hier overtuigd, dat de brief van Keizer *Napoleon* aan den Prins, zijnen neef, een goeden indruk te Lissabon zal maken, en krachtdadig zal kunnen strekken tot het doen ophouden der tusschen de Regeringen bestaande spanning.

De commissie van onderzoek naar de aangelegenheid der vrije negers bestaat, naar men thans verneemt, uit den graaf *de Persigny*, den zeekapitein *Tardy de Montravel*, den afgevaardigde baron *de Richemont*, het lid van den Staatsraad *Leplay* en den staf-officier *Pisani*, die tevens als secretaris werkzaam zal zijn.

— De aangelegenheid van den jongen *Mortara* wordt steeds in de dagbladen besproken. Het te Turin uitkomende clericale dagblad *Armonia* heeft dezer dagen weder een artikel medegedeeld, bijzonderheden inhoudende omtrent de werking der genade, wat betreft de indedaad wonderdadige bekeering van den jeugdigen Israëliet. De heer *Prevost-Paradol* veroorlooft zich te dezer zake de navolgende aanmerking in het *Journal des Débats*:

„Het kind praat altijd veel, en veel meer dan de Heilige Stoel: het is inmiddels niet van dat kind, maar van den Heiligen Stoel, dat men de officiële inlichtingen verwacht, die men wel aan het publiek heeft willen belooven. Het kind geeft, zonder dat het daarom wordt verzocht, steeds de meest verwonderlijke antwoorden. Men zou vrij wat meer getroffen zijn, ingeval degenen, welke het kind aan de ouders hebben ontroofd, eenig redelijk antwoord gaven aan Europa, 't welk daarop zoo lang reeds nadrukkelijk aandringt."

— Eene telegrafische depeche uit Madrid houdt in, dat de heer *Escosura*, de gewezen progressistische minister, bij de herstemming te Barcelona de nederlaag heeft bekomen, even als de heer *Nocedal*, de minister van Binnenl. Zaken in het gewezen Kabinet *Narvaez*, bij de herstemming te Toledo, waar hij door de clericalen en reactionairen gelijkelijk werd ondersteund.

PARIJS, 14 November.

In de laatste uit Indie ontvangene berigten wordt zeer bepaald tegengesproken hetgeen onlangs is medegedeeld omtrent vijandige bedoelingen van *Jung-Bahadoor*, die tot dusver een der getrouwste geallieerden van Engeland is geweest. Men verzekerde onder anderen, dat hij zich tegen dat Rijk had verklaard en voornemens was om een werkdadig aandeel aan den krijg te nemen. Het gerucht was ook in Bengalen verbreid, waar het de aldaar gevestigde Europeanen nogal had verontrust. De bij het Hof van Nepaul gevestigde britsche vertegenwoordiger had deze en dergelijke geruchten officieel doen tegenspreken, en verklaard, dat het gedrag en de gezindheid van *Jung-Bahadoor* geene verandering hadden ondergaan.

— De dagbladen deelen den brief mede, waarin de Schach van Perzie zijnen eersten minister als zoodanig ontslaat. Volgens den Vorst, gaan de zaken slecht, door de schuld van den minister. Hij is overtuigd, dat de minister vaderlandsliefde genoeg zal hebben om, na deze onbewimpelde verklaring, zijn ontslag te nemen, en verkondigt ten slotte, dat hij gerust te huis kan blijven; welke laatste bijvoeging vooral van belang is in een land, waar, na eene ministeriële crisis, de aftredende bewindslieden geenszins altijd op eene wijze, welke overeenkomstig hunne verdiensten moet worden geacht, worden ontvangen.

— Hier uit Berlijn ontvangene berigten van 12 November houden in, dat weldra een programma van wege het nieuwe pruissische ministerie zal worden uitgevaardigd. Zoodanig stuk is ontworpen door den prins *v. Hohenzollern* en door al de ministers, ook door de heeren *von der Heydt* en *Simons*, geteekend.

Het is nog niet bekend, aan welken bewindsman de directie der marine, die vroeger door den heer *von Manteuffel* werd geadministreerd, zal worden opgedragen. Sommigen houden het voor mogelijk, dat de Prins *von Hohenzollern* zich daarmede zal belasten. Anderen gelooven niet, dat dit zal geschieden, uithoofde het moeijelijkheden met de Kamers zou kunnen opleveren.

— De spaansche dagbladen melden, dat op 30 September grove buitensporigheden te Mexico hebben plaats gehad, en dat de revolutionairen daar ter plaatse, onder mishandeling, gelden hebben afgeperst van spaansche inboorlingen zoowel, als van vreemdelingen. De britsche vlag was gehoond, en eenige Franschen, die zich in het fransche consulaat in veiligheid wilden stellen, waren weggevoerd. Ook waren de consuls van Pruissen, Oldenburg en Mecklenburg mishandeld.

LONDEN, 13 November ('s avonds).

De uitvoerige berigten uit Calcutta van 8 October en uit Hongkong van 28 September zijn hier aangebragt. Een der te Calcutta uitkomende nieuwsbladen behelst o. a. het volgende:

„Onze positien in de Nawabi van Oude vormen eene soort van halven cirkel, waarvan Lucknow het middenpunt is, en de positie van den generaal *Grant* in Sultanpore is sterker geworden door de vestiging van militaire communicatien tusschen die plaats en Fyzabad.

„Aan den anderen kant tellen de opstandelingen, die in de Nawabi onder de wapenen zijn, niet minder dan 40,000 man, staande onder commando van verschillende bevelhebbers. Zoo heeft de Begum 7000 man onder haar bevel; *Benhee Madho* 10,000; *Mahandee-Hossein* omstreeks 16000 man, in de nabijheid van den generaal *Grant*. Ons observatie-leger is nog in 't geheel niet in Oude binnengerukt. Wij bezetten Lucknow, Fyzabad, Nawabgunge en Sultanpore, en om ons staande te houden doen wij zoogenaamde razzia's of korte krijgstogten tegen den vijand, alleen met de bezettings-troepen, die daar gedurende het warme jaargetijde gelegerd zijn geweest."

Voor het overige wordt in deze berigten weder melding gemaakt van verscheidene gevechten, die in den laatsten tijd met meer of minder talrijke corpsen van den vijand hadden plaats gehad, en waarbij deze laatste telkens met verlies teruggedreven was. — In de Punjaub bleef het rustig; maar de noodige voorzorgen, om de voortduring van die rust te verzekeren, werden niet verzuimd.

Volgens den bijzonderen berigtgever van de *Times*, verwachtte men, dat de nieuwe veldtogt tegen de opstandelingen in de laatste week van October geopend zou worden. De opper-bevelhebber, lord *Clyde*, was reeds naar Lucknow vertrokken, alwaar zijn hoofdkwartier vooreerst gevestigd zou blijven; de gouverneur-generaal zou hem derwaarts volgen. Naar men meende, zouden bij dien veldtogt talrijke afdeelingen van het britsche leger op verschillende plaatsen vereenigd worden, maar het terrein der eigenlijke operatien betrekkelijk beperkt blijven. De taak van het verdrijven des vijands uit Oude zou slechts aan twee kollonnes worden opgedragen, die tegelijkertijd van het noorden en van het zuiden in dat land zouden binnenrukken. De eerste derzelve, onder bevel van den kolonel *Troup*, zou van den kant van Rohilcund oprukken en den vijand uit Mahomdee en Bareitch naar Lucknow drijven; de andere, denkelijk onder bevel van den generaal *Grant*, moest Azinghur en Goruckpore zuiveren, en vervolgens over Gonda insgelijks naar den kant van Lucknow trekken. Men dacht, dat bij die bewegingen niet veel gestreden zou worden, maar dat de vijand zoo lang mogelijk zou wijken, en ten slotte zich tot de overgaaf genoodzaakt zou vinden.

De brieven en dagbladen uit Hongkong behelzen niets belangrijks, 't welk niet reeds door de dezer dagen medegedeelde telegrammen bekend was. Bij de vermeestering van Turan hebben de Franschen en Spanjaarden niet den minsten tegenstand ontmoet.

— Het bestuur van de hier te lande gevestigde Protestantsche Associatie heeft zich bij een adres aan den minister van Buitenlandsche Zaken gewend, om de tusschenkomst van het britsche gouvernement in de bekende zaak van het kind van *Mortara* te verzoeken. Het bestuur doet daarbij opmerken, dat het gewelddadig ontrukken van dat kind aan het ouderlijk gezag, op grond dat het in de r. katholieke Kerk gedoopt was, eene schending is zoowel van het natuurregt, als van de beginselen van burgerlijke en godsdienstige vrijheid; dat het britsche gouvernement wel is waar niet volstrekt geregtigd is om tusschenbeiden te komen in zaken die betrekking hebben tot het binnenlandsch bestuur van een vreemd land, maar dat in vorige gevallen van dien aard, te weten in het geval van dr. *Kalley* (die in 1844 wegens eene geloofszaak op Madera door de portugesche overheden gevangen gezet was), en later in de meer bekende gevallen van dr. *Achilli*, die te Rome, en van de *Madiai's*, die te Florence wegens geloofszaken in den kerker geworpen waren, het britsche gouvernement door diplomatieke vertoogen de invrijheidstelling dier gevangenen bewerkstelligd heeft, en dat het te wenschen is, dat hetzelve ook nu zijnen invloed doe gelden in 't belang der burgerlijke en godsdienstige vrijheid en van de regten der onderdrukten.

— Onder de nieuwe schepen, die thans te Portsmouth in aanbouw zijn, behooren de driedekkers *Victoria* en *Prins van Wales*, van 121 en 131 stukken en stoomwerktuigen van 1000 en 800 paardenkr.; het zeilschip *Royal Frederic* van 116 st.; de schroef-tweedekker *Duncan* van 100 st.; de *Bacchante* van 51 st. en 600 paardenkr.

— Volgens den laatsten weekstaat der Eng. Bank, den 10den dezer opgemaakt, was de voorraad van specie met 110,058 p. st. verminderd.

In de heden eindigende week hebben de invoeren van goud en zilver uit het buitenland 781,475 p. st. beloopen; de uitvoeren slechts 31,231 p. st.

De beurs was heden weder gedrukt. De 3 pc. gecons. resc. 98½ à ¼.

BRUSSEL, 14 November.

Een der antwerpsche dagbladen deelt het ontwerp-adres mede, 't welk dezer dagen door de Kamer der Gedeputeerden in beraadslaging zal worden genomen. Dat ontwerp heeft eene zeer belangrijke staatkundige beteekenis, en strekt in de eerste en voornaamste plaats tot verheffing van de liberale beginselen, vertegenwoordigd door het tegenwoordige ministerie *Rogier*. Onder anderen wordt daarin gewaagd van de verstandige administratie des lands, van de gelukkige instellingen, welke zoozeer overeenkomen met het nationale karakter, en wat des meer zij. De optogt van de kweekelingen der middelbare scholen, tijdens de laatste September-feesten, wordt in dat ontwerp herdacht als eene hartverheffende plegtigheid, die getuigt van de belangstelling van Belgie voor de jeugd. De uitlegging, welke door de regterlijke overheid in clericalen zin wordt gegeven aan art. 84 der gemeentewet, maakt, volgens de ontwerpers van het adres, het noodzakelijk dat onverwijld een einde worde gemaakt aan misbruiken, tegen welke de administratie der bezittingen van de armen moet worden gewaarborgd. In het ontwerp wordt voorts de tusschenkomst der wetgevende magt gewenscht, tot beperking van den arbeid van kinderen in de fabrieken en tot het tegengaan van het misbruik van sterken drank. Nog komt in hetzelve voor, dat het de pligt is der Kamer, de belgische maatschappij te vrijwaren voor den terugkeer van misbruiken van vroegere eeuwen, en om te waken voor de onafhankelijkheid van het burgerlijk gezag, aan 't welk uitsluitend door de Constitutie de openbare magt is toevertrouwd.

— De Raad van Antwerpen heeft bepaald, dat de nieuwe Beurs zal worden gebouwd op de plaats van de laatstelijk afgebrande.

BRUSSEL, 15 November.

Ook de hier uitkomende dagbladen deelen thans het ontwerp-adres der Gedeputeerden mede. Zooals men weet, bestaat de commissie voor dat adres uit de heeren *Ver-*

haegen, *Lebeau*, *Loos*, *Orts*, *Dolez*, *Devaux* en *Denaeyer*. Sommige bladen noemen den heer *Devaux* als den steller van het ontwerp; anderen melden, dat men dit stuk aan den heer *Lebeau* verschuldigd is.

's GRAVENHAGE, 15 November.

Bij besluit van 11 Nov. heeft Z. M. tot arrondissementsijkers der maten en gewigten benoemd: *D. P. Broekman*, oud-kweekeling der Kon. Academie te Delft, en *J. H. A. Kuyper*, kweekeling van gemelde Academie.

Bij besluit van 12 Nov. heeft Z. M., met ingang van 20 Nov., tot burgemeester der gemeente Oldekerk benoemd *C. Romelingh*.

Bij kon. besluit van 11 Nov. is benoemd tot ontvanger der dir. bel. en acc. te Zwijndrecht c. a. de heer *G. Sterk Jr.*, thans te Oss c. a.

— De russische staatsraad en kamerheer *de Stoffregen* is door Z. M. voorloopig toegelaten tot de waarneming van het consulaat-generaal van Rusland, te Amsterdam.

— Z. M heeft, bij besluit van den 11den dezer, den 1sten luit. *G. A. van Haeften*, van het reg. gren. en jagers, thans met verlof tot herstel van gezondheid, bij het einde van evenbedoeld verlof, op non-activiteit gesteld, in afwachting dat nader omtrent hem zal worden beschikt.

— Z. E. de minister van Oorlog heeft in 't breede geantwoord op de bedenkingen, welke in de Afdeelingen der Tweede Kamer ter sprake zijn gebragt nopens het tiende hoofdstuk der staatsbegrooting, betreffende de kosten van het leger.

De minister heeft in de eerste plaats aangemerkt, dat, indien bij vele leden het hooge cijfer dezer kosten bevreemding heeft gebaard, het van de andere zijde bemoedigend mag worden geacht, dat dit bezwaar alleen zoo lang zou bestaan, als niet op eene afdoende wijze zou worden aangetoond, dat de zekerheid des lands geene vermindering gedoogt. Z. E. heeft zich voorgesteld, dat hij, door de onderwerpelijke memorie, dergelijke overtuiging zou doen geboren worden.

Naar het oordeel van den minister, is de verhooging van 1851 geenszins alleen het gevolg geweest van buitengewone omstandigheden; heeft zij wel haren oorsprong gevonden in dergelijke omstandigheden, maar was zij nog meer en vooral gevestigd op de overtuiging, dat de toenmalige inrigting der landmagt, zoodanig als deze was geschoeid op een zooveel mogelijk laag gesteld eind-cijfer, *niet beantwoordde aan hetgeen zij wezen moet*, als er in daad buitengewone omstandigheden ontstonden, en is *destijds* op de vraag, op welk bedrag de gewone uitgaven voor oorlog jaarlijks zouden behooren te worden gerekend, en ook *sedert*, steeds geantwoord, dat die gewone uitgaven op ongeveer *twaalf* millioenen zouden behooren te worden gesteld.

De minister verklaart, dat hij het alzoo zeer zoude betreuren, dat enkele leden nimmer meer zouden willen toestaan dan *f* 10.400.000, als welk bedrag vroeger door een minister als voldoende is opgegeven, omdat de belangen van de dienst dan niet verder zouden kunnen worden geregeld naar de *wezenlijke behoeften*, maar naar een te voren aangenomen cijfer, 't welk natuurlijk zoude leiden tot een zeer *gebrekkigen toestand*, voor welken ook die som nog te veel zoude zijn. Z. E. heeft daarbij op nieuw doen opmerken, dat het hier aankomt op de bepaling van een cijfer, als 't welk volstrekt vereischt wordt om, in tijd van vrede, eene zoodanige kern voor het leger te bezitten, dat het in tijd van gevaar aan zijne *roeping kan voldoen*; — 't welk dan ook als het gevoelen van de meeste leden wordt aangenomen.

In de memorie wordt als zeker gesteld, dat de organisatie van het leger zich aan het stelsel van verdediging, zoodanig als dit door het committé van defensie is aangenomen, aansluit, en dat zelfs het verlaten van sommige versterkte punten daarop van geenen invloed zou kunnen zijn; — dat daardoor de eigenlijke strijdkrachten slechts zouden worden verminderd, en dat, naar gelang deze verdedigbare punten werden opgegeven, het bedrag van het leger te velde zou moeten worden verhoogd; — dat, bij een dergelijk onderwerp, onderscheid moet worden gemaakt tusschen individuele beschouwingen, en de handelwijze en beslissing van eenen verantwoordelijken minister, welke zich, bij het zoo zeer uiteenloopende van die beschouwingen, aan geene overijling mag schuldig maken.

Als de slotsom zijner overwegingen geeft de minister, met het oog op vroegere krijgstoerustingen, als zijn gevoelen op, dat de leger-organisatie zoodanig moet zijn ingerigt, dat men des gevorderd zal kunnen beschikken over 68 à 93,000 man infanterie; over 3800 paarden bij de kavallerie: over 15 batterijen veld- en rijdende artillerie, te weten, 13 van 12 en 2 van 6 ponden, waarvoor 2600 man gevorderd zouden worden, en 7000 man artillerie-troepen in de vestingen, en een grooter aantal genietroepen dan thans aanwezig is. Wat de kustverdediging betreft, heeft de minister verklaard, dat dit ontwerp door eene commissie van zee- en landofficieren is onderzocht, en vervolgens door het committé van defensie; — dat deswegens een belangrijk verslag bij het ministerie is ingediend, en daarbij o. a. worden voorgesteld verbeteringen aan het fort Kijkduin en de werken van den Helder; — aan de werken van Brielle en Hellevoetsluis en van de vestingen Willemstad en Neuzen; — met het daarstellen of versterken van werken te Durgerdam, de Hors, voor Texel; — het fort de Ruiter, en bij Numansdorp.

De minister vermeent, dat het wapen der artillerie en genie op dit oogenblik niet is wat het wezen moet, en dat hij, bij de door hem voorgedragene organisatie, de meeste bezuiniging heeft in acht genomen. Wat aangaat het gebrek aan stelselmatigheid, 't welk men in de voorstellen van den minister heeft meenen te bespeuren, gelooft Z. E., dat de vereeniging van grenadiers en jagers, als troepen van eene zoo verschillende bestemming en wapening, in een en hetzelfde regiment, weinig doeltreffend kan worden geacht. Wat de ruiters betreft, heeft de minister doen opmerken, dat de zamenstelling van het limburgsche Bonds-contingent veel te wenschen overlaat; dat hij heeft getracht, dit contingent zoo interigten, dat daarmede uit eigen boezem, en zonder dat de organisatie van andere regimenten uit haar verband wordt gerukt, aan de Bondsverpligting zal kunnen worden voldaan.

Z. E. heeft zijne memorie van beantwoording aldus besloten: „ De laatste zinsnede, in zamenstemming met het door den minister van Oorlog geuit verlangen naar stabiliteit in zaken van het leger, geeft aan de commissie van rapporteurs aanleiding om te verklaren, dat het haar is voorgekomen, dat het de algemeene wensch is om eindelijk de gedurige debatten over ons verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, wat de hoofdzaak betreft, te kunnen doen ophouden. Indien er immer eene verklaring is geweest, welke de aandacht der Regering in eene hooge mate diende tot zich te trekken, dan is het deze, gegrond op den algemeenen wensch der Kamer niet alleen, maar eene wezenlijke behoefte voor 's lands belang, vermits in de daad het gedurig terugkomen op het eind-cijfer der begrooting en van de behoeften, waarin dit hoofdstuk moet voorzien, tot groot nadeel strekt van een der meest gewigtige waarborgen voor de rust, de zekerheid en de onafhankelijkheid van den Staat, — 's Rijks defensie. Die zinsnede is dan ook het voorwerp geweest der aandacht niet slechts van den minister, maar van de Regering in 't algemeen, inzonderheid van den Koning, als volgens de Grondwet bekleed met het oppergezag over de zee- en landmagt, en belast met de zorg, dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde. En het is dan ook, naar aanleiding der overwegingen, welke te dezer zake hebben plaats gehad, dat de minister ten slotte verklaart, van hoogerhand gemagtigd te zijn, aan de Staten-generaal, onder geheimhouding, mededeeling te doen zoo aangaande het stelsel van 's lands verdediging door het committé van defensie opgemaakt, als van de daarmede in verband staande leger-organisatie, zullende de mededeeling geschieden, met het oog op het voorschreven verslag, ten einde, overeenkomstig den algemeenen wensch der Tweede-Kamer, zoo mogelijk eindelijk de gedurige debatten over het verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog, wat de hoofdzaak betreft, te kunnen doen ophouden, en tot die stabiliteit te komen, welke ook ten deze als zoo allezins wenschelijk wordt beschouwd."

Z. E. de minister heeft bij deze memorie gevoegd een ontwerp, betreffende eene wijziging der begrooting, bij hetwelk het eindcijfer met *f* 83,184-12 wordt verminderd, en gebragt op *f* 11,425,815-83.

Onder de 90,000 man infanterie, op welke de minister wil hebben gerekend, komen de stedelijke schutterijen voor ten bedrage van 18,000, de landelijke ten bedrage van 30,000 man.

's GRAVENHAGE, 15 November.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van heden heeft de heer *v. Heyden Reinestein* zitting genomen.

De Kamer heeft besloten om na de voordragt van den heer *Sloet* nopens de tienden, over de voordragt betreffende den arbeid der gevangenen te beraadslagen.

Het ontwerp op het gebruik der spoorwegen wordt thans onderzocht. Men verzekert, dat de meerderheid der leden zich heeft verklaard tegen de voorwaarden van de concessie der Noorder-spoorwegen; — tegen een aanleg van spoorwegen door den Staat, en eenen bij de wet vastgestelden regel verlangt voor het verleenen van concessie voor dergelijke werken.

— Bij de Tweede Kamer zijn ingekomen verschillende adressen, betreffende den aanleg ook van spoorwegen hier te lande. Naar men verneemt, zal door het gemeentebestuur der stad Alkmaar aan de Hooge Regering een adres worden aangeboden, 't welk ter aanprijzing strekt van het ontwerp van den heer *Revius* c. s. voor den aanleg van een spoorweg van het Nieuwe Diep, langs de genoemde stad, naar Haarlem, en zullen van dit adres afschriften aan de beide Kamers der Staten-generaal worden gezonden.

Verder zijn bij de Tweede Kamer adressen ingediend, houdende bedenkingen tegen de onderdeelen der voorgedragene herziening van het tarief der in- en uitgaande regten.

Het gemeente-bestuur van Ouderkerk aan den Amstel verlangt, dat, bij de herziening van de tabel der kiesdistricten, deze gemeente van het kiesdistrict Leyden moge worden afgescheiden, en bij dat van Amsterdam gevoegd.

Eenige ingezetenen, eigenaren van tienden, in het district Dordrecht hebben bedenkingen kenbaar gemaakt ten aanzien van het voorstel van den heer *Sloet*, bij 't welk de tienden afkoopbaar worden gesteld.

Eenige in Limburg gevestigde fabriekanten hebben hun beklag wegens de voortdurende aftapping van het water uit de Maas ter kennis der Kamer gebragt en voorziening daarin verlangd.

Het gemeente-bestuur van Ophemert heeft aangedrongen op eene verpligte heffing van het maximum der opcenten van het gedistilleerd, ten behoeve der gemeenten, en op de heffing daarvan door de Rijks-onvangers.

Ook is weder een adres ingediend, bij 't welk de verbetering van het lot der personen, die als gemeente-secretarissen fungeren, als zeer wenschelijk en billijk wordt verlangd.

— Naar men verneemt, zal op morgen in de Afdeelingen der Tweede-Kamer een begin worden gemaakt met het onderzoek van de voorgedragene herziening van het tarief der in- en uitgaande regten.

— Naar luid van een der weekbladen, zoude men eerlang in 's Gravenhage eene bijeenkomst te wachten hebben van gemagtigden der nederlandsche en pruissische Regeringen, ter regeling van de internationale dienst over den Rijn-spoorweg, van Oberhausen naar Amsterdam en Rotterdam, en omgekeerd.

HAARLEM, 15 November.

Een telegram uit Londen meldt, dat daar het volgende telegr. berigt, als ontleend aan de te Suez aangebragte tijdingen uit Bombay van 25 October, van regeringswege bekend gemaakt is:

„ De opstandelingen zijn, nadat zij Esanghur verbrand hadden, door *Scindia* en door den generaal *Mitchell* tweemalen geslagen; maar *Tantia Topie* bezit nog altijd eene krijgsmagt van 14000 man. Bij Lucknow hebben drie gevechten plaats gehad, die ten onzen voordeele zijn uitgevallen. — Ons leger is gezond. — Het handels-verkeer en de bedrijvigheid in Indie zijn in den laatsten tijd aanmerkelijk toegenomen."

— Telegrafische berigten uit Madrid van den 13den November verzekeren, dat in de provincien de verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Cortes over 't geheel ten gunste van de bewindslieden is uitgevallen. In deze berigten wordt gewaagd van eene nogal belangrijke aardbeving, welke zich in Sevilie heeft doen gevoelen, en waardoor verscheidene gebouwen min of meer beschadigd zijn.

Uit Portugal werd gemeld, dat de aartsbisschop van Braga rondgaande brieven had uitgevaardigd, ter aanprijzing eener inschrijving ten behoeve van de fransche Barmhartige Zusters.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 14 November. Den 13den dezer in Texel binnengekomen: de ned. oorl. schooner PRO PATRIA, luit. Gobius, Brielle; de stoomb. *Burgem. Huidekoper*, Hull; en uitgezeild: *George & Carl*, Ziesmer, Konstantinopel; *Marie*, Plessier, Nantes; de stoomb. *Lion* en *Cornelia*, Fortuin, beide naar Londen; *Alida*, Kievit, Newcastle; *Hanna & Mary*, Gerrard, Sunderland; *Premium*, Adamson, Seaham. Wind o. - o. z. o.

AMSTERDAM, 15 November. Den 14den dezer in Texel binnengekomen: *Sippe Visser*, van Kempema, Londen. Gisteren nog: *Sjoukina*, de Jong, Cardiff; *Samuel Spyvel*, Mc. Kenzie, Newcastle. Niets uitgezeild. Gisteren nog: de stoomboot *Diana*, Londen. Wind o. - n. o.

Den 14den dezer in Helvoet binnengekomen: *Hillechiena Annechina*, de Vries, Newport; *Jane Hughes*, Read, Middlesbro; en uitgezeild: de stoomb. *Feijenoord* en *Schiedam*, beide naar Londen; *Lord Raglan*, Newcaste. Wind o. - n.

Den 13den dezer in Brouwershavaven binnengekomen: *Alexandrine*, Titcomb, Newjork naar Rotterdam.

Den 14den Sept. te Hongkong binnengekomen: *Eensgezindheid*, Flik, Swansea; 22 dito *Juno*, Chevalier, Rangoon.

Den 8sten dezer te Triest binnengek.: *Maria Cornelia*, Brinkerink, Amsterdam; 12 dito *Jenny*, de Lang, Rio de Janeiro.

BATAVIA, 23 September. De schepen *Phoenix*, kapt Johansen, van Singapore, *Stad Schiedam*, kapt. Wulp, van Colombo, *Louisa Jacoba Johanna*, kapt. Draijer, van Macao en *Julia*, kapt. van der Kolff, van Pekalongan alhier aangekomen, moeten in het dok halen om te repareren, hebbende aan den grond gezeten.

NORTH SHIELDS, 11 November. Het schip *Admiraal Tromp*, kapt. van Tubergen, van hier naar Sourabaija, bij het vertrek lek geworden, heeft, na 4 kiel steenkolen gelost te hebben, de schade gerepareerd en is men bezig de geloste lading weder intenemen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

15 *November* 1858. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.			
Thesaurie 5 p	106⅝	—	—
Ned. Bank 4 „	—	—	—
W. Schuld 2½ „	64	1/16	—
„ . 3 „	75¾	⅞	—
„ 4 „	98	⅛	98
Amort. Sd. 3 „	92½	—	—
Handl. Ms. 4½ „	141¼	¾	141⅜
O. I. Leen. 4 „	97 13/16	—	—
Holl.-Spw. . .	—	—	—
Leening 4½ p	—	—	—
Rijn-Spw. 4½ „	—	—	—
M. Weldd. 4 „	—	-	
BELGIE.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—
„ *Rots.* 2½ „	—	—	—
FRANKRIJK.			
Certif. . . . . 3 p	53⅛	—	—
SPANJE.			
Oblig. . . . . 1½ p	30 1/16	⅛	—
„ . . . . 3 „	45¾	—	—
„ Bin. 3 „	41 3/16	¼	—
Am.-Schuld	—	—	—
Bew. Coup.	6	1/16	—
PORTUGAL.			
Oblig. . . . . 3 p	46¾	⅞	—
„ 1856. 3 „	45¼	7/16	45⅓
„ Uitgest. .	29⅜	—	—
RUSLAND.			
Hope & Co. 5 p	106	—	—
„ 5 „	103¾	—	—
Certif. Obl. 5 „	91 1/16	¼	—
„ „ 4 „	86¼	½	—
„ *Stgitz* 4 „	85⅝	½	-
„ N. 4 „	—	—	—
„ 54 5 „	—	—	—
„ 55. 5 „	102 1/16	⅛	-
„ Hamb. 5 „	—	—	-
„ Lond. 5 „	101¾	—	—
„ „ 4½ „	—	—	—
Insch. . 6 „	—	—	—
Cert. . 6 „	—	—	
POLEN.			
Aand. 1835. *f*	157	½	—
Oblig. . . . . 4 p	81¾	13/16	—
PRUISSEN.			
Oblig. . . . . 4½ p	—	—	—
Aand. 54. 3½ „	207¾	—	—

	van	*tot*	*gebl.*
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
„ „ 4 „	—	—	-
„ Met. 5 „	77 11/16	¾	—
„ r. Amst. 5 „	87⅜	½	—
„ Nat. 5 „	77 13/16	15/16	—
„ 54. 2½ „	39½	3/16	—
Wener Bank *f*	1116	1117	—
„ . . „	—		—
„ 4 p			—
NAPELS.			
Cert. L. B. 5 p	—	—	-
„ *Rots* 5 „	—	-	—
DENEMARKEN.			
Obl. Lond. 5 p	100⅝	—	—
„ 3 „	83½	—	—
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	99⅝	—	—
„ 39. 5 „	—	—	—
„ 43. 5 „	—	—	-
„ 52. 4½ „	95	—	—
SARDINIE.			
. . . . 5 p	—	—	—
PERU.			
Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
„ Parijs. .	—	—	—
ECUADOR.			
Obl. 1855. 1 p	14⅞	15 7/16	—
VENEZUELA.			
Obl. 6 th. 4½ p	—	.	—
„ Uitg. 2½ „	—	—	—
GRENADA.			
Oblig. . . . . 3½ „	18 3/16	¼	—
„ Uitg. . .	—	—	—
MEXICO.			
Oblig. . . . . 3 p	18⅝	—	-
N.-AMERICA.			
Philad. *Hope f*	—	—	—
„ Lt. B.	—	—	—
„ *Rots.* 6 „	—	—	
Am. Bankact.	—		—
Ill. Spw. Aand.	80	—	—
„ Obl. C. B. 7 „	85½	⅞	85⅓
Louisiana 5 p	—	—	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825 p.	3¾	—	—

Russische spoorweg *f* 77¼, ¾ à 77¼; volgefourn. dito 247. Fransche spoorweg bij *Hope f* 130¾. De 4½ pc. Hypotheek Russische spoorweg 90⅝. — Beleening 3½. Prolongatie 3½. Disconto 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*:

J. BRASKAMP, *waarnemend President.* — IJ. DE KOCK, *Secretaris.*

De binnenl. fondsen zonder belangrijke verandering, met uitzondering der Handelm., die aanmerkelijk lager verhandeld werden. — Van de buitenlandsche waren portugesche en Ecuadors hooger te plaatsen; Illinois-spoorw. flaauwer; de vorige artikelen onveranderd.

Prijzen der Coupons:: Metall. *f* 29,50; Dito Nation. *f* 29,50; Div. in Eng. per £ *f* 11,62½; Frans. *f* 55½; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 31⅝; Hamb. Russ. *f* 31⅛; Russ. in Z. R. *f* 34 5/16; Pools. in Fl. *f* 26⅞.

MADRID, 13 November. De 3 pc. 42.65; 1½ pc. 31.

LONDEN, 15 November. De 3 pc. gecons. resc. 98¼ à ⅜. Mexico 20⅛ à ⅜. Spanje 47 à ½, en 30¾ à 31.

PARIJS, 15 November. De 3 pc. 74 fr. 55; 4½ pc. 97 fr. Spanje 42⅛, en 30⅝.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 November. *Tarwe* en *Rogge* iets hooger met goeden handel; 125 ℔ w. b. Pools. *f* 340; 131, 133 ℔ r. b. Pools. *f* 303, *f* 312; 133 ℔ dito *f* 318; 127 ℔ ger. b. Pools. *f* 275; 135 ℔ Kub. *f* 305; 132 ℔ Nassaud. *f* 295; 120 ℔ o. Vriess. *f* 270; Zaan. — *Rogge*: 126 ℔ Pruiss. *f* 192; 126 ℔ j. Belg. *f* 193; 124, 128 ℔ Gallatz *f* 178, *f* 186; 120 ℔ ger. dito *f* 160; 118, 119 ℔ Arch. *f* 174, *f* 176; 116 ℔ Petersb. *f* 167. — *Garst* onveranderd; 110 ℔ Deens. *f* 182; 112 ℔ ger. dito *f* 170; 105 ℔ Vries. *f* 160. — *Boekweit* onveranderd; 118 ℔ Gord. *f* 182. — *Koolzaad* hooger verk.; Deens. *f* 426; Frans. *f* 390; in veil. Petersb. Rubs. *f* 320; op 9 vat, Nov. *f* 453; April *f* 468. — *Lijnzaad* in een doen; 112, 113 ℔ Odessa *f* 335; 111 ℔ Calcutta *f* 315; 112 ℔ Tagar. *f* 325.

AMSTERDAM, 15 November. *Raapolie* williger; ord. cond. *f* 44; vliegend *f* 42¾; p° Dec. *f* 41¾; p° Mei 1859 *f* 42¾. *Lijnolie* ord. cond. *f* 31¼; vliegend *f* 30; p° Dec. *f* 29½ à *f* 29¾; p° Maart *f* 30¼; p° April *f* 30½ à *f* 30¾; p° Mei *f* 30¾ à *f* 31. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37¼.

HAARLEM, 15 November. Witte *tarwe f* 7 à *f* 8,40; roode dito *f* 7. *Rogge f* 6 à *f* 6,10. *Garst f* 4 à *f* 4,70. *Haver f* 4 à *f* 4,75. *Duivenboonen f* 9,10.

GRONINGEN, 12 November.. *Tarwe*, met weinig handel, als voren; 70 à 74 p. Ommel. *f* 6,80 à *f* 7,60; Old. 70 à 74 p. *f* 6,60 à *f* 7,40. *Rogge* 15 c. lager verkocht; 66 à 70 p. n. *f* 5,35 à *f* 5,95. *Boekweit* 10 c. lager; 60 à 64 p. gr. zand *f* 4,05 à *f* 4,85; 64 p. veen *f* 4,55. *Gerst* met weinig handel; 54 à 58 p. w. *f* 4,15 à *f* 4,75; 54 a 56 zomer *f* 4,05 à *f* 4,35. *Haver* flaauw; 38 à 50 p. dikke *f* 3,35 à *f* 4,55; 36 à 40 p. w. voer *f* 3,20 à *f* 3,80. *Paardenboonen f* 6,50 à *f* 6,75. *Koolzaad* flaauw; *f* 12,50 à *f* 13,40. *Gort* grove *f* 7,75 à *f* 8,25.

LEYDEN, 13 November. *Boter f* 1,37⁵ à *f* 1,50; 2de soort *f* 1,22⁵ à *f* 1,35. Aangevoerd 4540.

ALKMAAR, 12 November. Kleine *kaas f* 26; commissie *f* 29; middelb. *f* 29,50. Aangevoerd 100,44 n. p.

Sufft etc. en ingezonden als antwoord op de vraag over den gang en de resultaten van het historisch kritisch onderzoek van de Evangelische geschiedenis, gedurende de laatste vijf en twintig jaren.

Hoewel men hulde toebragt aan de bekwaamheid des Schrijvers, werd het stuk evenwel, als antwoord op de voorgestelde vraag, onvoldoende geoordeeld, zoodat er geene bekrooning heeft plaats gehad en het naambriefje ongeopend in de Vergadering is verbrand.

Dezelfde vraag wordt voor het jaar 1859 op nieuw uitgeschreven. Zij luidt aldus:

„Er zijn nu vijf en twintig jaren verloopen sedert de verschijning van het bekende werk van *Dr. D. F. Strauss*, 't welk de meeste Evangelische verhalen als mythen voorstelde en op grond daarvan de waarheid der feiten van Jezus leven loochende. De inhoud van dat boek werd voorgedragen als het resultaat van het geheel onbevooroordeeld kritisch onderzoek der levensgeschiedenis van Jezus in de Evangeliën, en van daar, dat bij velen bedenkingen oprezen tegen de voortzetting van zulk een onderzoek, als ware daarvan voor het geloof des Christens het ergste te duchten. Sedert dien tijd is echter dat onderzoek, in onderscheiden rigtingen en op verschillende wijzen voortgezet, en Teylers Godgeleerd Genootschap meent, dat thans de tijd is gekomen, om nategaan, hoe de uitkomst, nu reeds verkregen, ons moet doen oordeelen over de gegrondheid van die vrees. Het meent alzoo eene nuttige poging te doen ter verkrijging van eene wenschelijke vastheid in dezen, door de aandacht der Godgeleerden te bepalen bij de vraag, wat de ondervinding der laatste twintig of vijf en twintig jaren leert aangaande den invloed van het meest naauwkeurig en scherp kritisch onderzoek van de eerste oorkonden des Christendoms op de erkentenis van de waarheid der feiten, in de Evangelische geschiedenis medegedeeld. Het Genootschap verlangt dus eene verhandeling, die een antwoord behelst op de navolgende vragen:

„Welke is gedurende de laatste jaren de gang geweest van het historisch-kritisch onderzoek der Evangelische geschiedenis, en hoedanig is thans, bij de onderscheidene rigtingen op theologisch gebied, de stand van dat onderzoek?

„Wat mag als resultaat van dat onderzoek worden aangenomen, met betrekking tot de beschouwing en waardering van de levensgeschiedenis van Jezus in de Evangeliën? en

„Welke aanwijzingen vinden wij in den gang en de resultaten van het historisch-kritisch onderzoek der Evangelische Geschiedenis, zoowel voor de regte toepassing als voor de waardering van dat onderzoek?"

Tevens heeft Teylers Godgeleerd Genootschap besloten, de volgende nieuwe prijsvraag voor het jaar 1859 uit te schrijven:

„De Geschiedenis leert, dat de Christelijke Kerk in de eerste eeuwen van haar bestaan nogal andere denkbeelden koesterde en in beoefening bragt aangaande hare roeping in de menschelijke maatschappij, dan die, welke thans vrij algemeen gelden. Haar doorgaand kenmerk was een eenzijdig Spiritualisme, dat zich o. a. openbaarde in het ascetisme, in de geringschatting van het aardsche leven en deszelfs betrekkingen, b. v. van het huwelijk, en in 't algemeen in de lijdelijke houding, die zij tegenover de misbruiken aannam, welke in de maatschappij ingeslopen waren. Het Protestantisme heeft deze rigting verworpen, niet alleen omdat zij in zich zelve afkeuring verdient, maar ook en wel inzonderheid, omdat zij schijnt te strijden met de beginselen, in het onderwijs van Jezus en de Apostelen uitgesproken en in hun leven toegepast.

„Deze beschouwing heeft in den laatst verloopen tijd tegenspraak gevonden (o. a. in F. Laurent, *Etudes sur l'histoire de l'humanité*. Tome IV *Le Christianisme*. 1855) en men tracht het gevoelen ingang te verschaffen, dat de eenzijdig spiritualistische rigting der Kerkvaders en der Christelijke Kerk in 't algemeen in de leer zelve van Jezus en de Apostelen gegrond is, en als consequente ontwikkeling van die leer moet worden aangemerkt. Het spreekt van zelf, dat bij zulk eene beschouwing de geheel eenige waardij, die volgens protestantsche beginselen aan het Christendom behoort te worden toegekend, verloren gaat, en de vrees ligt nabij, dat de dankbare vereering van het Evangelie als wereldhervormende kracht daarbij schade lijde. Teylers Godgeleerd Genootschap acht het daarom wenschelijk, dat de aangewezen beschouwing aan eene naauwkeurige kritiek onderworpen worde, waarbij zoowel op de uitspraken des Nieuwen Testaments, die regtstreeks dit onderwerp betreffen, als op het eigenlijke wezen des Christendoms volgens Jezus en de Apostelen wordt acht geslagen. Het Genootschap vraagt diensvolgens:

„Welke is, naar de leer van Jezus en de Apostelen, de taak, die aan het Christendom, ten aanzien van de maatschappij en het maatschappelijke leven, is aangewezen?

„Welke is de overeenkomst en het verschil van hunne denkbeelden daaromtrent en de leer der Kerkvaders; en waaruit moet het verschil — indien het blijkt aanwezig te zijn — verklaard worden?

„In hoever bezit de leer van Jezus en de Apostelen ten aanzien van de roeping des Evangelies in de maatschappij en het maatschappelijke leven blijvende waardij?"

De prijs voor het best en voldoend gekeurd antwoord op ieder van deze beide vragen is een gouden eerepenning, op den stempel des Genootschaps geslagen, ter innerlijke waarde van vier honderd gulden.

De verhandelingen moeten in het Nederduitsch, Latijn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch, met eene *Nederduitsche letter*, vooral goed en leesbaar geschreven zijn *door eene andere hand dan die van den opsteller*. Ook moeten zij vóór den bepaalden tijd *in haar geheel* worden ingezonden, en geene antwoorden, waarvan eenig gedeelte bij de inlevering ontbreekt, zullen tot het dingen naar den eereprijs worden toegelaten. De tijd der inzending van de antwoorden is, zoowel voor dat op de andermaal, als voor dat op de nieuw uitgeschreven vraag bepaald vóór of op den eersten Januarij 1860, opdat zij vóór den eersten December van dat jaar kunnen beoordeeld worden. Alle ingezonden stukken blijven het eigendom des Genootschaps, dat de bekroonde met of zonder vertaling in zijne werken opneemt, zonder dat de schrijvers anders, dan met toestemming der Stichting, die mogen uitgeven. Ook behoudt het Genootschap aan zich het regt, om van de niet bekroonde stukken zoodanig gebruik te maken, als het raadzaam zal oordeelen, hetzij zonder of met vermelding van den naam des schrijvers, in het laatste geval echter niet zonder zijne toestemming. Ook worden geene afschriften der niet bekroonde stukken aan de inzenders verleend, dan ten hunnen koste. De in te zenden antwoorden moeten zonder naam en alleen met eene spreuk onderteekend, vergezeld van een verzegeld briefje, dezelfde spreuk ten opschrift voerende en van binnen des schrijvers naam en woonplaats behelzende, gezonden worden aan het Fundatiehuis van wijlen den Heer Teyler van der Hulst, te Haarlem.

25jarige Huwelijksvereeniging
van W. H. HANZON,
Genees- Heel- en Vroedmeester, en
J. S. v. d. VEEN.
Gorredijk, (*Friesland*),
10 November 1858.

*** Ondertrouwd:
Uitgeest, 12 November 1858.
E. de BOER Jz.
en
A. E. de WIT.

*** Ondertrouwd:
Hillegom, 12 November 1858.
G. H. van WAVEREN,
met
A. G. W. NIEUWENKAMP.

*** Getrouwd:
J. X. J. G. Baron BARBAIX BONNINES
met
Jonkvrouwe C. C. W. de MAERE.
Gent, 9 November 1858.

*** Getrouwd:
Zutphen, 11 November 1858.
J. NERING BÖGEL
en
J. R. P. de VRIESE.

*** Getrouwd:
Mr. JOH. ENSCHEDÉ Jr.,
Weduwnaar van *M. A. Lambert*, en
H. J. R. MIRANDOLLE.
Amsterdam, 11 November 1858.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd:
Leyden, 12 November 1858.
Mr. J. E. BANCK
met
S. M. SPRINGER.

*** Den 13den September 1858, beviel te Batavia, van eene DOCHTER, Vrouwe *G. M. STARCK*, geliefde Echtgenoote van Mr. H. B. van DAVELAAR.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Bevallen van een ZOON *C. E. BEIJERMAN*, *DUTRY VAN HAEFTEN*.
Waardenburg, 10 November 1858.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *E. P. A. HENNEQUIN*, Echtgenoot van
Sluis, 11 November 1858.
J. C. VERHOEFF.
V. D. M.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *A. SCHENK*, geliefde Echtgenoote van
Zijpe, 11 November 1858. F. H. LELS.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een ZOON, de Hoog-Wel-Geb. Vrouwe *A. M. VAN WEEDE*, geboren Baronnesse *VAN HANGEST D'YVOY*.
Amsterdam, 11 November 1858.

*** Heden beviel van een ZOON, *M. C. E. VAN HOBOKEN*, geliefde Echtgenoote van
Rotterdam, 12 November 1858.
B. C. D. HANEGRAAFF.

*** Door 's Heeren goedheid bevallen van eene DOCHTER *C. M. HOOS — VAN DER HOEF*.
Oegstgeest, 12 November 1858.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *FREDERICA WILHELMINE LOUISE GROSS*, hartelijk geliefde Echtgenoot van Q. W. van HOORN.
Amsterdam, 12 November 1858.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. J. HUIJGENS*, geliefde Echtgenoot van J. W. COSTER.
Amsterdam, 13 November 1858.
Eenige kennisgeving.

*** Op heden overleed mijne geliefde Echtgenoot MARIE LOUISE BOSCH, mij nalatende drie Kinderen, die te jong zijn om hun onherstelbaar verlies te beseffen.
Kedirie, (*Java*), 22 Julij 1858.
J. J. BREYMANN.
Eenige kennisgeving.
Door buitenlandsche Betrekkingen, wordt deze advertentie nu eerst geplaatst.

*** Onze innig geliefde Moeder en Behuwd-moeder ANNA GIJSBERTHA SNETHLAGE, Weduwe *Jan Tobias Hamstra*, overleed heden, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van 76 jaren.
Leeuwarden, den 8sten November 1858.
W. HAMSTRA.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 66 jaren, tot innige droefheid van zijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, de Heer M. METZ.
Alkmaar, 12 November 1858.
Uit aller naam,
J. METZ.
Eenige kennisgeving.

*** Breda, den 5den November 1858. Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel-Edel Gestrenge Heer D. F. H. HELBACH, Oud-Resident van *Ternate*, in den ouderdom van bijna 74 jaren. Allen, die den regtschapen man gekend hebben, zullen met mij zijn verlies beseffen.
Wed. J. C. HELBACH,
Geb. SIMONNIN.
Algemeene kennisgeving.

*** 's Gravenhage, 9 November 1858. Heden overleed Vrouwe WILHELMINA de WITTE van CITTERS, geboren van HOGENDORP, in den ouderdom van 68 jaren.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van zeven en zeventig jaren, onze waarde Vader, de Wel-Edele Heer C. CARDINAAL Sr.
C. CARDINAAL Jr.
A. M. CARDINAAL.
Almelo, 11 November 1858.

*** Amsterdam, den 11den November 1858 is, na eene langdurige ongesteldheid, in den Heere ontslapen mijne waardige en hartelijk geliefde Echtgenoote WILLEMINA ASTRO, oud ruim 68 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna 48 jaren, tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd- en Klein-Kinderen en verdere Betrekkingen.
J. van VELSEN, Emer. Predt.

*** Tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, overleed heden, aan eene kortstondige doch hevige ziekte, mijne geliefde Echtgenoot, de Heer HENDRIK TINHOLT, in den ouderdom van 58 jaren, waarvan ik 34 jaren door een gelukkigen Echt met hem vereenigd was.
M. S. van VOORST,
Wed. *H. Tinholt*.
Amsterdam, 11 November 1858.

*** Heden overleed tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, na vooraf voorzien te zijn van de H. Sacramenten, mijne dierbare Echtgenoote JOHANNA PETRONELLA PASSIER, in den ouderdom van 61 jaren en 6 dagen. Een lijden van ruim 5 jaren maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.
Velsen, 11 November 1858.
G. ter BURG.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoote HARMINA TEUNISSEN, in den ouderdom van ruim 70 jaren.
Rhedersteeg, 12 November 1858.
R. SMINK.
Mede namens mijne Kinderen.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en verdere Betrekkingen, mijn innig geliefde oudste Zoon GERRIT ALBERTUS, gewezen kweekeling aan de Koninklijke Muziekschool te 's Gravenhage, in den ouderdom van ruim 19 jaren.
E. van ROEKEL.
Zutphen, 12 November 1858.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze groote droefheid, ons jongste Zoontje, ALEXANDER, bijna 3½ jaar oud.
M. E. van LITH de JEUDE.
Schiedam, 12 November 1858.
J. J. van LITH de JEUDE,
De ROO.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons jongste Kind, in wiens bezit wij ons slechts eenige dagen mogten verheugen.
J. BROUWER Fz.
C. F. BROUWER — Van BRINK.
Hoorn, 12 November 1858.

*** Heden overleed alhier, in den gezegenden ouderdom van ruim 73 jaren, onze geliefde Moeder en Groot-Moeder, Mejufvrouw AAGJE PEEREBOOM, Weduwe van den Heer *Pieter Silver*, opregt betreurd door alle hare Betrekkingen en Vrienden.
Grootebroek, 12 November 1858.
Uit aller naam,
J. SILVER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed op *Nabij*, gelegen onder *Leiden*, onze Broeder en Behuwd-Broeder ALBERTUS HENDRIK REYNDERS, in den ouderdom van 58 jaren.
Haarlem, 12 November 1858.
Uit aller naam,
JAC. REYNDERS.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 47 jaren, onze veel geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, Mejufvrouw THEODORA JOHANNA ADOLPHIA BECKING.
Deventer, 13 November 1858.
G. B. BECKING,
uit aller naam.
Eenige kennisgeving.

*** FRAISSINET & van BAAK, als Directeuren van het Fonds van Associatie der Plantagie *MONSORT* c.a., gelegen in de Kolonie Suriname, geven, met goedvinden van Heeren Gecommitteerden der Geïntresseerden, kennis, dat op Vrijdag den 19den November 1858 en vervolgens op alle Vrijdagen van 10 tot 1 ure, ten hunnen Kantore, Singel bij de Romeins-Armsteeg K K 45, te Amsterdam, zal worden gevaceerd tot betaling van TWAALF GULDEN op ieder Aandeel in dat Fonds, en zulks tegen intrekking van het Negentiende Bewijs van Uitdeeling.

*** **BEKENDMAKING.**

Burgemeester en Wethouders van PURMERENDE, geven bij deze kennis aan de Houders der Aandeelen in de Geldleening ten laste dezer Gemeente, primitief groot *f* 30,000, genegotieerd ingevolge Z. M. Besluit van den 19den Julij 1844, N°. 45, dat ter Raadsvergadering van den 10den dezer maand, de **uitloting** van EEN AANDEEL in die Geldleening heeft plaats gehad, en dat is uitgeloot het nummer twee en twintig.

Dat de aflossing van dat Aandeel zal plaats hebben op of na den 1sten Januarij 1859, ten Kantore van den Ontvanger dezer Gemeente, tegen overgifte van het Bewijs van Aandeel, en de daarbij uitgereikte Coupons, verschijnende 1 Januarij 1860 en vervolgens.

Purmerende, 11 *November* 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. GASINJET.
De Secretaris,
J. GEDIKING.

BELGISCHE MAATSCHAPPIJ VAN ALGEMEENE ASSURANTIEN,

TEGEN GEVAREN VAN BRAND EN DE LOSBARSTING DER GAZ.

Goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten van 2 Junij 1850 en 30 Mei 1854.

De Maatschappij verzekert en herverzekert alle **Roerende** en **Onroerende Goederen, Koopwaren, Fabrieken, Oogsten, Bosschen, Vee, Zeil-** en **Stoomschepen, enz.**

TOESTAND DER MAATSCHAPPIJ OP 1 Januarij 1858.

Maatschappelijk kapitaal	*f* 2,000,000 00
Reserve kas	» 536,513 53
Bedrag der te ontvangen premiën voor het loopende en volgende jaren ruim . .	» 2,400,000 00
Beloop der Vrijwaringen der Maatschappij.	*f* 4,936,513 53
Getal der aangegane verzekerings kontrakten, meer dan 564,000	
Loopende verzekeringen in kapitaal ruim .	*f* 740.000 00
Betaalde Brandschaden, meer dan . .	*f* 6,000,000 00

OP HET LEVEN

Goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten van 12 Junij 1824 en 28 Februarij 185[illegible]

De werkkring der Maatschappij bestaat in alle **Verzekeringen op het Leven, Kapitalen** of **Pensioenen** betaalbaar bij overlijden, **Lijfrenten** op één of meer Hoofden, **Bruidschatten, Studie-beursen**, enz. enz.

VOORBEELD. Iemand van 20 jaren, jaarlijks *f* 104 stortende, verkrijgt wanneer hij zijn 50e jaar bereikt eene jaarlijksche Rente van *f* 425, of een Kapitaal in Geld van *f* 5464, of een verzekering contract van *f* 8590,—, wanneer de verzekerde na de vervalling der drie eerste jaren en voor zijn 50e jaar sterft zullen twee derden der gestorte **Premiën** aan de Erven worden teruggegeven.

Onmiddellijk ingaande Lijfrenten: op 60 jarigen leeftijd 10,01 pCt.; 65 jaren 11,7 pCt.; 70 jaren 13,21 pCt.; 75 jaren 14,96 pCt.; 80 jaren 16,98 pCt.

Voordeelen zijn: deeling in de winsten der Maatschappij; alle onkosten vrij; geene nietigheid der kontracten door niet betalen der Premie en welke ook de oorzaak der dood van den verzekerde zij.

De Maatschappij **koopt: Lijfrenten, Vruchtgebruiken, naakte Eigendommen, kapitalen op Hypotheek geplaatst** of in **renten op den staat** waarvan zij die den afstand doen in het bezit blijven van het genot en de titels. De Maatschappij **plaatst gelden op opgehoopten interest**, enz., enz.

Nadere Inlichtingen en Tarieven zijn te bekomen, aan den Zetel der Maatschappij te Brussel, Bruidstraat, N°. 24, en te Haarlem, bij den Agent J. J. WEEVERINGH, Spaarne, bij de Korte Veerstraat, N°. 40. Verder in alle Steden en Kantons-hoofdplaatsen in Nederland.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden, op den 22sten October 1858 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 4den November 1858, N°. 52, en geregistreerd te 's Gravenhage den 12den November daaraanvolgende, zijn aan PETRUS VAN HAASTER, wettig gedomiciliëerd te Noordwijkerhout, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478, van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van gemeld Wetboek.

's Gravenhage, 12 *November* 1858.

JAN VAN DER JAGT,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** 200 GULDEN SALARIS.

In eene Apotheek te Leeuwarden, verlangt men met 1° December of eerder, een bekwaam **BEDIENDE**, tegen een Salaris van *f* 200, alsmede Kost en Inwoning. Adres met *franco* Brieven, onder Letters A. L., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

ORGANISTEN.

Door het aanstaand vertrek van den Heer *N. Klaassen*, naar Amsterdam, is de betrekking van ORGANIST, bij de Herv. Gemeente te Zaandam Westzijde, waaraan een tractement van drie honderd Gulden 's jaars verbonden is, vacant.

De Sollicitanten, die tevens Lidmaten der Hervormde Kerk moeten zijn, worden verzocht zich vóór of op den 1sten December e. k., in *persoon* of met *gefrankeerde* Brieven en overlegging van voldoende Getuigschriften te adresseren, aan S. KUYPER, te Zaandam.

*** Te Utrecht wordt gevraagd met Februarij, in eene drukke dienst, eene bekwame LINNENMEID, boven de 25 jaren oud. Brieven *franco*, onder Lett. A., bij de Wed. M. MELDER, Boekhandelaresse te Utrecht.

*** *On demande au plus tôt possible une SECONDANTE, de première classe, qui sache enseigner par principes le Holl., le Franç. et l'Allem. Lettres affranchies sous l'initiale Z., à Mr. A. KNOOP, Klein Heiligland à Harlem.*

*** Op Zaturdag, den 20. November 1858, wordt gehouden de tweede najaars–

VELSER KOEMARKT.

***** UIT DE HAND TE KOOP:**

Eene TIMMERMANS-AFFAIRE met WOONHUIS en ruime BERGPLAATSEN; alles zeer gunstig gelegen in de Provincie Zuid-Holland. Te bevragen onder Letters V. H., met *franco* Brieven bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren te Leyden.

*** HEEREN INSTITUTEURS!

Er wordt ter *overname* gevraagd, in eenig bloeijend oord van Nederland, bij voorkeur in de Provincie Gelderland: Eene **KOSTSCHOOL** voor Jonge Heeren. Het Huis enz., daarbij liefst in KOOP.

HH. Instituteurs die door omstandigheden hunne zaak wenschen te kwiteren, worden verzocht gedetailleerde *franco* offerten intezenden, aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem, onder Letters H. B.

*** C. STUMPHIUS, Makelaar te Beverwijk, zal ten overstaan van den Notaris C. JZN. PRINS, in het Huis Gekwoteerd N°. 140, staande aan de Breestraat te Beverwijk, op Donderdag 18 November 1858, 's morgens ten 10 ure, presenteren te verkoopen: Eenen INBOEDEL, waarbij eenig Goud- en Zilverwerk, twee paar Juweelen Oorhangers, diverse gladhouten en andere MEUBELEN, Porcelein, Staand-Horologie, Bedden met Toebehooren en eene partij TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN. Alles daags voor den Verkoopdag te zien.

BLADEREN VERKOOPING.

VERKOOPING van afgevallen BLADEREN in den Haarlemmerhout, op Vrijdag den 19den November 1858, des voormiddags ten 10 ure.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Vinkeveen*, onder Noordwijk, op Dingsdag den 23sten November 1858, des morgens ten 10 ure, van eene groote partij extra zwaar ESSCHEN- en ELZEN HAKHOUT.

HOUTVEILING ONDER VELSEN:

op Woensdag 1 December 1858, op de gronden van Middeloo van LINDEN-, EIKEN-, BEUKEN- en OLMEN-BOOMEN, zeer geschikt voor *Werkhout* en eenige om te worden verplant.

Op Donderdag 2 December 1858, op de Gronden van de Breesaap, van zwaar HAKHOUT.

Op Zaturdag 4 December 1858, in de Bosschen *het Veelhof*, en de Molenduinen, van extra zwaar EIKEN-, ESSCHEN-, ELZEN- en BEUKEN-HAKHOUT.

L. STERNE,

Het leven en de gevoelens

van den Heer

TRISTRAM SHANDY,

vertaald door Dr. M. P. LINDO,

maakt een der deeltjes uit van de vertalingen der

BUITENLANDSCHE KLASSIEKEN.

Wa[illegible] mede verschenen:

CERVANTES, DON QUICHOTE,	vertaald door Mr. SCHULLER TOT PEURSUM.
WIELAND, DE ABDERIETEN,	„ „ Dr. J. C. VAN DEVENTER.
CLAUDIUS, DE WANDSBECKER BODE,	„ „ Dr. J. C. VAN DEVENTER.
HOMERUS, DE ILIAS,	„ „ Mr. J. VAN 's GRAVENWEERT.
TASSO, JERUZALEM VERLOST,	„ „ J. J. L. TEN KATE.
SHAKSPERE, MACBETH, OTHELLO, DE STORM,	„ „ J. MOULIN.
LONGFELLOW, EVANGELINE,	„ „ S. J. v. D. BERGH en PH. DE KANTER.

Voor al deze Klassieke Werken te zamen is eene nieuwe inteekening geopend. Nogtans is ook elk Werk afzonderlijk te bekomen in ingenaaide of gebonden deeltjes.

*** EERSTE HOUTVERKOOPING in de Bosschen van het Landgoed *Keukenhof*, onder Lisse, op Donderdag 25 November 1858, des morgens ten tien ure, van: Eene groote partij EIKEN-, ESSCHEN- en BEUKEN-BOOMEN, zeer geschikt voor *Timmer- en Werkhout*, van APPELEN- en PEEREN-BOOMEN, mitsgaders van extra zwaar ESSCHEN- en ELZEN HAKHOUT, ENZ.

***** AANZIENLIJKE VERKOOPING VAN ONROERENDE GOEDEREN.**

Men is van meening ten overstaan van JOHANNES BERVOETS, Notaris te 's Gravenhage, op Woensdag den 24sten November 1858, des voormiddags ten elf ure, in *het Venduhuis der Notarissen*, in de Nobelstraat aldaar, in het openbaar te Veilen, en op Woensdag den 1sten December daaraanvolgende, mede des voormiddags ten elf ure, finaal in **dertig Perceelen** te Verkoopen:

De AMBACHTS-HEERLIJKHEID *VAN TIENHOVEN*, in het derde Kanton van het vijfde Arrondissement der Provincie Zuid-Holland, met alle zoodanige regten, geregtigheden en prerogativen, als daaraan verbonden zijn en thans uitgeoefend kunnen worden, mitsgaders TIENDEN en JAGTREGT; voorts twee BOEREN-HOFSTEDEN, met diverse partijen WEI-, HOOI-, BOUW- en GRIENDLANDEN, BOOMGAARD en UITERWAARDSLAND, alles staande en gelegen onder de Gemeenten Everdingen, Hagestein en Schoonrewoerd, te zamen ter grootte van 87 Bunders, 85 Roeden, 88 Ellen, en in het breede omschreven in de *Haarlemsche Courant* van den 27sten October laatstleden n°. 253.

*** Door W. H. KIRBERGER, te Amsterdam, wordt heden uitgeven ten voordeelen van het Asijl Steenbeek:

MAGDALENA.

EVANGELISCH JAARBOEKJE VOOR 1859.

Hoofdredacteur: *O. G. Heldring*. Bijdragen van Dr. *N. Beets*, Dr. *L. R. Beijnen*, *E. van Calcar Schiotling*, *I. da Costa*, *Erisa*, *J. H. Gunning Jr.*, *J. P. Hasebroek*, *O. G. Heldring*, *C. des Amorie van der Hoeven*, *H. J. Koenen*, *C. E. van Koetsveld*, *Henr. Mar. L****, Dr. *J. J. van Oosterzee*, *H. C. Rogge*, *M. Cohen Stuart*, *Tryfosa*, Mr. *J. de Vries Jzn.* en *Fred. Wijsman*. Met drie Platen en het Portret van **Dr. J. J. VAN OOSTERZEE**, naar eene photographie op Staal gegraveerd door C. ED. TAUREL; gebonden in Prachtband. Prijs *f* 2,50.

Het Portret van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE, afzonderlijk op groot papier (proefdruk.) Prijs *f* 1.

*** Door de Boekhrs. J. NOORDUIN & ZOON te Gorinchem, is dezer dagen uitgegeven:

VERZAMELING VAN

Wetten en Koninklijke Besluiten

TEGEN WIER OVERTREDING STRAF IS BEDREIGD.

1808—1858.

Met een **Alphabetisch Register** door W. HOOGVLIET; in Linnen Bandje à *f* 1,50.

***** UIT DE HAND TE KOOP!**

Een solied KOOPMANSHUIS, waar vroeger en thans nog met goed succes, eene Affaire van *Tabak*, *Sigaren en Kruidenierswaren* wordt uitgeoefend, en zeer voor uitbreiding vatbaar is, tevens geschikt voor alle Affaires: op eene der beste standen in eene der voornaamste Steden van de Provincie Overijssel. Nadere informatien, bij den Bouwmeester A. H. VAN GOOR, te Deventer. Brieven *franco*.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN en W. M. VAN BEMMEL, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne principalen) op Zaturdag den 27sten November 1858, in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke Veiling te Verkoopen, ten overstaan van den Notaris Mr. P. MABÉ JR.:

N°. 1. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Oostzijde van de Oudegracht, op den hoek van de Kalfspoort te Haarlem, get. Wijk 5, N°. 90, Kad. Sectie C, N°. 1009, groot 98 Ellen.

Ten overstaan van den Notaris G. C. JOEKES:

N°. 2. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen in de St. Anthonijstraat, op den hoek van de Korte Heerenvest te Haarlem, get. Wijk 2, N°. 726, Kad. Sectie D, N°. 2505, groot 79 Ellen. Dit Perceel blijft inmiddels uit de hand te koop.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere informatiën te bekomen bij bovengemelde Makelaars, zullende de bewijzen van Eigendom en Veilcondities, drie dagen voor en op den verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, is van de pers gekomen en in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

NIEUW GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE,

in één Boekdeel, door J. KRAMERS Jz.

Prijs ingenaaid *f* 15.75, en gebonden in keurig geprest Linnen Band met Vergulden Rugtitel *f* 16.25.

„Een noodzakelijk, onmisbaar meubel in de huishouding van ieder fatsoenlijk man," zóó noemde een bevoegd Recensent dit Woordenboek, welks rijke inhoud (aan dien van tien gewone boekdeelen gelijk), volledigheid en degelijkheid, fraaije uitvoering en betrekkelijke onkostbaarheid, als om strijd door alle Beoordeelaars zijn geroemd. En wie, die aanspraak maakt op den naam van fatsoenlijk man, zal zich in onze dagen niet gaarne een kleine geldelijke opoffering voor zulk een meubel getroosten? *Geleerden* en *Letterminnaars*, *Zeelieden* en *Handelaars*, *Onderwijzers* en *Dagbladlezers*, zij allen kunnen van een Werk als dit, even veel voordeel als genoegen hebben.

*** Bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, te 's Gravenhage, is verschenen:

ALMANAK voor *de Nederlandsche West-Indische Bezittingen en de Kust van Guinea*, voor het jaar 1859.— *Uitgegeven met toestemming van Z. Exc. den Minister van Staat, Minister van Kolonien.* — 8°. in Linnen Band *f* 3.—

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.